

ANGLEŠKA GENERALNA STAVKA JE BILA V SVOJEM POTEKU TRIUMF DELAVSKEGA RAZREDA

Na ameriški delavstvo je stavka napravila velik vtis. — Velike delavce se spominja že splošne stavke v Belgiji in v tisku, ki ga je napravila na delavce te mase.

Washington, D. C. — Ameriški delavstvo stoji pod vtisom, ki ga je napravila britanski splošni štrajk. Mogoče zopet minejo leta, da pride do splošne stavke, ali bo pa prav kmalu pred durmi. Ameriško delavstvo je veselo, da je britsko delavstvo, ki je bilo vedno na glasu, da je konservativno, pokazalo, da ima pogum proglašiti stavko v tako velikem obsegu in jo tudi izvesti. Delavstvo ne bo pozabilo tega dejstva, pa tudi ameriški podjetniki ne bodo pozabili nanj.

Konservativizem med delničarji, cestnoobvozniki, učitelji, raznimi delavskimi strokami je skoraj ravnokar v Ameriki, kot je v Britaniji. Ampak ti delničarji, cestnoobvozniki, učitelji in drugi, ki so bili vedno na glasu, da je splošna stavka dokazala, da lahko na milijone delavcev zastavka, za zaradi stavke ne bo prav nobenih poučiteljskih nemirov in bojev. Vsaka vlada, pa naj bo v Ameriki ali Evropi, bo morala odleži naprej priznati to dejstvo. Nekateri delavci mislijo, da ameriški in britski podjetniki ne postanejo niti za tako predržni in izvirni, da se enkrat izvedejo generalne stavke.

Neki star delavec, ki se dolgo spominja splošne stavke v Belgiji, meni, da je takrat delavstvo pokazalo pravičnost svoje moči, ko je prisililo kavalje vladno, da je prišla s voljno pravico

Začetek razorožitvene fars v Zenevi

Delegatje dvajsetih narodov so se sešli v pripravljani konferenci.

Zeneva, 18. maja. — Delegatje dvajsetih dežel, ki so se odzvale povabilu lige narodov, so se danes sešli tukaj v pripravljani razorožitveni konferenci. Gibson, ameriški poslanik v Švici, zastopa Združene države. Večina delegatov je zelo premisljena. Upanja na kakšno konkretno akcijo glede razoroženja Evrope ni dosti. Odsotnost Rusije, civilna vojna na Poljskem, hematijska v Nemčiji, fašistijska politika v Italiji — vse to in še mnogo drugega mora ohladiti še takoga optimista. Med delegati kroži govorica, da bo Nemčija zahtevala — večjo armado, če se njeni sosedje ne bodo hoteli razorožiti.

Komisija za reorganiziranje sveta lige narodov je včeraj zaključila na predlog angleškega člana Cecilia, da se število stalnih sedežev v svetu poveča od šest na devet in določa se menjajo v sedežih. Komisija je zaključila, da Nemčija dobi stalni sedež. Druga vprašanja glede stalnih sedežev pridejo na vrsto v juniju, ko se vrši druga seja komisije.

ŠTEVILU BOJEVNIKOV ZA 40 UR DELA SE JE POVEČALO

Temu boju so se pridružili tudi indelevalec čepic. — Sezonsko delo zahteva, da se delavne ure znižajo.

Pascale, N. J. — Znano je, da krmarški delavci zahtevajo znižanje delavnih ur v tednu na štiriideset. Zdaj so se tej zahtevi pridružili tudi organizirani izdelovalci čepic, ki so organizirani v organizaciji Cloth Hat, Cap & Millinery Workers. Unija vrh tega še zahteva pet dolarjev povzvišanja mezde.

J. M. Budish, ki pripada gl. odboru te organizacije, izjavlja: "40 ur dela ni specialna zahteva čepičarske unije, ampak je splošno priznana zahteva unij, ki pripadajo k industriji, v kateri se razbija pri proizvodnji. Znano je, da je delavec primoran

Solidarnost ameriškega delavstva do angleškega

Same krojaški delavci so bili pripravljeni dati \$100,000, ako bi se stavka nadaljevala.

New York, N. Y. — Splošna stavka britskih delavcev je bila nepriznana in hitro odpoklicana, vneeno je pa trajala dosti časa, da so krojaški delavci pokazali svojo mednarodno solidarnost do delavstva vsega sveta. Organizacija krojaških delavcev, Amalgamated Clothing Workers, ki je obdržala svojo konvencijo ob času stavke v Montrealu, je izdala, poiv na svoje člane, da vsak daruje svoj dolar v pomoč britskemu delavstvu. Na ta način je bilo zagotovljenih sto tisoč dolarjev, ako se stavka nadaljuje. Pripravljenih je bilo pet in dvajset tisoč dolarjev, da se nakaljšajo brzojavno, ko je došla iz Britanije brzojavka, da je stavka odpoklicana.

Poseben stavkovni aktad je organiziral nemški dnevnik "Volkszeitung" v New Yorku. List je takoj odposlal sto dolarjev, zavečajč se razničnega pregovora, da kdor hitro da, dvakrat da.

Ako bi vsak organiziran ameriški delavec obljubil en dolar, tedaj bi stavka v Britaniji ne mogla drugače končati kot s smago delavstva.

Krojaški delavci podprli posredniške stavkarje

Unija A. C. W. na svoji konvenciji sklenila, da bo podprla stavkarje do konca.

Pascale, N. J. — (F. P.) — Krojaška unija Amalgamated Clothing Workers je na svoji konvenciji v Montrealu sklenila, da bo podprla 15,000 stavkujočih tekstilnih delavcev v Passaicu moralno in finančno do konca boja, dokler stavkarji ne smagajo. To vest je prinesla iz Montreala Mary Heaton Vorss. Krojaški delegatje so stodoletno glasovali za pomočno akcijo; v tem okviru sta bili edini obe krili desničarjev in levčarjev v krojaški uniji.

Ta unija je že prispevala stavkarjem za \$10,000 živili in obleke. Organizacija je poslala kar polne truke potrebščin v Passaic. Govor omenjeni sklep znači, da bodo aviotruki še dohajali iz New Yorka pred glavni etan pasaiških stavkarjev.

Zelesniška nesreča v Mehiki; 30 ubitih.

Mexico City, 18. maja. — Vojaški vlak je včeraj skočil iz tira in se prevrnil med Pachuco in Ixmiquilpanom; 30 je mrtvih in 76 ranjenih. Vzrok ni znan.

sedeti sključen pri svojem stroju, ne da bi imel priliko, da se odpodije, kar je njegovemu zdravju škodljivo. Znano je, da je tuberkuloza znana prikažen med temi delavci. Pravica zahteva, da se delavne ure v tednu izpremenijo, pa tudi razmere dajo izpremeniti na kakšen drug v industriji so take, da se ne nadiči.

Na to Budish nadaljuje, da je skrajšanje delavnih ur potrebno, ker je industrija sezonska. Zdaj ko postoje dolge periode brezposelnosti, je skrajšanje delavnih ur v tednu potrebno. Kratka sezona v industriji pa tudi zahteva, da se povzvišajo mezde. Povprečno se dela v tej industriji od 34 do 36 tednov v letu. Male delavnice so delavstvu najbolj nevarne v tej industriji.

ZDRUŽITEV OD-KLONIMA NA KONVENCIJI

Konvencija ameriškega tehtne razloge, zakaj združitev odklonima na konvenciji.

Pittsburgh, Pa. — Konvencija Socialistične stranke v Pittsburghu, Pa., je prejela od takozvane Workers (Communist) Party pismo, v katerem priporoča socialistični stranki, da se zedinijo s Workers (Communist) Party za vzpostavitev, kar slednja nazivlje "enojstno fronto", pri kongresnih in državnih volitvah v letošnji jeseni. In apeliranje za sodelovanje ekonomskih in političnih delavskih organizacij.

Konvencija je sprejela sledečo resolucijo: "Mi smo za 'enojstno fronto'. Bil smo vedno zanje v vseh slučajih, prej in odkar so ruski boljševiki zadavili svetok vstajajoče demokracije v Rusiji in začeli s svojo kampanjo rušenja delavskih razrednih organizacij po vsem svetu.

To povabilo prihaja pred nas v času, ko glavno glasillo Workers (Communist) Party smerja in obsekuje socialistične, posamezne in skupne, razvijajoč nas "delavskim pobedom buržoazije" in "delavskim delavskemu razredu."

Takšno ponudbo v takih okoliščinah se ne more sprejeti. Tu ni nobenega vzroka, da verjamemo, da je ta ponudba bolj poštena, kot so bila enaka ponudbe v preteklosti. Se vseh Workers (Communist) Party je na svojo nedirajočo taktiko izjavila od ameriškega delavstva. Zveza s njo bi bila v škodo in ne v korist delavstva obojestrane. Kooperacija s njo bi odzvala in ne privlačila ameriških delavcev. Kooperacija s njo vodi le v katastrofo. Enotno gibanje se realizira edino na ta način, da se njih ponudba popolnoma ignorira.

Način boje Workers (Communist) Party je, da "vrta znatraj" v vsaki organizaciji, ki zaupa njenemu ponujamemu prijateljstvu, da organizira zavratno zvišanje klake in frakcije, seje sumničarje in sovražnje s lastmi, obrekovanji in intrigami in tako služi sovražnikom delavskemu ljudstvu. To se dela sistematično in je njena običajna taktika.

Ta resolucija je bila sprejeta soglasno.

Pasajška predloga za federacijo uslužbenec

Detaljnano razlago o nji je podal senator Stanfield. — K penzijskemu skladu bodo morali pripeljati tudi uslužbenec.

Washington, D. C. — Senator Stanfield je dne 14. maja predložil senatu penzijsko predlogo za federalne uslužbenec. S to predlogo se strinja tudi predsednik Coolidge. Povedal je, da predloga ni taka, kot jo zahtevajo uslužbenec, ker znaša maksimalna penzija le tisoč dolarjev mesto tisoč dve sto. Predloga ne bo stala vlada več milijonov, kot se je bal predsednik Coolidge, ampak bo prihranila vadi celo \$30,000 na leto, ako se primerja s sedanjim penzijskim zakonom, po katerem so uslužbenec upravičeni le do \$720 letne pokojnine.

Unije, ki so zastopale uslužbenec, so do zadnjega zahtevale, da se maksimalna pokojnina poveča na \$1,200. Ampak to so bile le unije železniških poštinih in poštinih uslužbenec. Druge unije se strinjajo s Coolidgevo kompromisno ponudbo.

NAROČITE SI ENJIGO "AMERIKAN SLOVENS"

Referendum v Nemčiji prihodnji mesec

Nemško ljudstvo bo 20. junije glasovalo o vprašanju razlaščenja bivšega kajsarja in drugih dinastij.

Berlin, 18. maja. — Nova Marxova vlada je včeraj na svoji prvi seji sklenila, da se prvo ljudsko glasovanje v Nemčiji — ki ima odločiti, dali nemško ljudstvo plača bivši dinastiji Hohenzollernov in drugim bivšim nemškim vladarjem ogromno odškodnino za njihova premoženja, ki so bila zaplenjena po padcu monarhije, ali ne plača nič, kakor zahtevajo socialisti in komunisti — vrši dne 20. junija.

Referendum, ki bo prvi v zgodovini Nemčije, je nepopolna važnost, kajti realiti ima ne le finančno usodo bivših nemških vladarjev, temveč tudi usodo republike same. Ako se večina volilcev izreče, da ne plača odškodnine, tedaj bo nemška republika dobila oficielni pečat ljudstva in revolucija proti kajsarju bo s tem potrjena; monarhisti bodo moralno porušeni tako temeljito, da se ne bodo več upali široko ustiti, da nemški narod šli nazaj kajsarja. Ako pa se večina izreče za odškodnino, tedaj bo to moralni udarec za republiko in velika smaga za monarhiste, ki bodo takoj zabeli s delom za upostavitve monarhije, sklicujoč se na voljo ljudstva.

Ker so socialisti in komunisti iniciirali referendum, bo smagala v prvem slučaju obenem smaga delavstva in socialistične ideje; v drugem slučaju pa bo veliki udarec za delavstvo. Monarhisti so izvirno želili, da bi preprečili referendum, kar si ne obetajo od istega nič dobrega. Pravkar odkrito gibanje na nov pusi je naperjeno v glavnem proti referendumu.

Končno referendum odloči usodo Marxove vlade, ki — kakor prejela Lutherjeva — savsoma nevrtno stališče glede tega vprašanja. Izid referendumu bo imel velik efekt na bodočo politično orientacijo v Nemčiji. Ustava določa, da se mora najmanj dvajset milijonov volilcev udeležiti glasovanja in navedna večina teh odloči.

Referendum v Nemčiji prihodnji mesec

Nemško ljudstvo bo 20. junije glasovalo o vprašanju razlaščenja bivšega kajsarja in drugih dinastij.

Berlin, 18. maja. — Nova Marxova vlada je včeraj na svoji prvi seji sklenila, da se prvo ljudsko glasovanje v Nemčiji — ki ima odločiti, dali nemško ljudstvo plača bivši dinastiji Hohenzollernov in drugim bivšim nemškim vladarjem ogromno odškodnino za njihova premoženja, ki so bila zaplenjena po padcu monarhije, ali ne plača nič, kakor zahtevajo socialisti in komunisti — vrši dne 20. junija.

Referendum, ki bo prvi v zgodovini Nemčije, je nepopolna važnost, kajti realiti ima ne le finančno usodo bivših nemških vladarjev, temveč tudi usodo republike same. Ako se večina volilcev izreče, da ne plača odškodnine, tedaj bo nemška republika dobila oficielni pečat ljudstva in revolucija proti kajsarju bo s tem potrjena; monarhisti bodo moralno porušeni tako temeljito, da se ne bodo več upali široko ustiti, da nemški narod šli nazaj kajsarja. Ako pa se večina izreče za odškodnino, tedaj bo to moralni udarec za republiko in velika smaga za monarhiste, ki bodo takoj zabeli s delom za upostavitve monarhije, sklicujoč se na voljo ljudstva.

Ker so socialisti in komunisti iniciirali referendum, bo smagala v prvem slučaju obenem smaga delavstva in socialistične ideje; v drugem slučaju pa bo veliki udarec za delavstvo. Monarhisti so izvirno želili, da bi preprečili referendum, kar si ne obetajo od istega nič dobrega. Pravkar odkrito gibanje na nov pusi je naperjeno v glavnem proti referendumu.

Končno referendum odloči usodo Marxove vlade, ki — kakor prejela Lutherjeva — savsoma nevrtno stališče glede tega vprašanja. Izid referendumu bo imel velik efekt na bodočo politično orientacijo v Nemčiji. Ustava določa, da se mora najmanj dvajset milijonov volilcev udeležiti glasovanja in navedna večina teh odloči.

SODARSKI DELAVCI NISO ZADOVOLJNI Z NIZKO MEZDO.

Sedanja mezda je le 45 centov na uro.

Perth Amboy, N. Y. — Več kot pet sto sodarskih delavcev, ki so zaposleni pri Baritan Copper Co., je zastavkalo, ker je mezda po 45 centov na uro prenizka. Sodarski delavci delajo od 10 do 14 ur dnevno. V tovarni te družbe delajo noč in dan. Kompanija ima torej dosti narodi, svojim delavcem pa plačuje beraške mezde.

Stavkarji izjavljajo, da se jim pridruži še dva tisoč delavcev. Pred petimi leti je bila tudi stavka v tej tovarni. Prišli so policaji, šerifovi pooblaščenec in končno milicarji, da varujejo kompanijo. Tri osebe so bile ubite v tej stavki.

PASSAIŠKA POLICIJA SE ZOPET OBNAŠA BRUTALNO

Napadla je stavkujoče delavce s kolic. Nekaj stavkarjev je bilo aretiranih.

Pascale, N. J. — Policija je zopet padla s kolic po stavkarjih, ki so bili na stavkovni strati. Več delavcev je bilo precej poškodovanih in trije so pa bili aretirani.

Podjetniki so podali izjavo, da so razmere v industriji tako slabe, da bi delavci ne mogli delati, ako bi bila stavka tudi končala.

CIVILNA VOJNA NA POLJSKEM SE NADALJUJE

General Haller se noče podati. Vse kaže, da bo še tekla krl. Delavci tudi niso zadovoljni s Pilsudskijevim kabinetom. Socialisti protestirajo proti imenovanju nazadnjakov za ministre in proti temu, kar je diktator naenkrat pozabil na volitve.

Berlin, 18. maja. — General Haller je danes organiziral "konstitucionalno vladu" v Poznanju. Poljaki imajo torej dva vladi. Manjši apopadi med četami obeh strank so še v teku v okolici Kalisa in Lodza. Haller mrzlično dela priprave za veliko ofenzivo proti Varšavi.

Berlin, 18. maja. — Današnje brzojavno poročilo iz Poznanja se glasi, da je gen. Josef Haller odklonil poganjanja s Pilsudskijevimi poslanci za spravo. Haller je izjavil, da se ne odpove pooveljstvu svojih polkov in da bo nadaljeval civilno vojno, če bo treba, za neodvisnost Poznanjske, "osvoboditve" Varšave in "svobodo" Poljske.

Kakor poročajo, ima Haller 10,000 vojakov in protovoljcev; sedem njegovih polkov je zakopanih v strelskih jarkih med Skiernovicami in Zyrardorjem na železniški črti med Poznanjem in Varšavo, kjer čakajo poveljaja za prodiranje proti Varšavi. Drugo poročilo pravi, da bi Pilsudski rad preprečil nadaljnje prelivanje krvi in se mirno spravil, zato je poslal predsednika poljskega senata, Tromczynskega, v Poznanj s namenom, da se pogaja s Hallerjem.

Poznanjski poslanci in senatorji, pripadajoči petim različnim strankam, so poslali večeraj protestno brzojavko sedemdesetmu predsedniku Rastaju proti nameravanemu sklicanju narodne skupščine za izvolitev novega predsednika.

General Dowbormusnicki v Krakovu tudi noče priznati Pilsudskijeve vlade in naznanja Hallerju, da je pripravljen iti s svojimi četami v Varšavo. Nasprotniki Pilsudskega javljajo, da je vasa Poznanjska in Gornja Slezija proti rebelni vladi. Gallicja tudi še ni zanesljiva. General Sikorski v Lvovu poroča, da ima na svoji strani okrog 30,000 vojakov. Sikorski je včeraj raznesel strahalo vest, da bodo ruski boljševiki izkoristili civilno vojno in invadirali Poljsko; zagnal je krik, da je ob vzhodni poljski meji veliko gibanje rdeče armade.

Varšava, Poljska, 18. maja. — Pilsudskijeva vstaška vlada je imela včeraj prvo sejo. Razpravljali so o vojski in politični situaciji ter o aranžiranju datuma za sedanje narodne skupščine, ki ima izvoliti novega predsednika poljske republike.

Pilsudski je v kratkem intervjuju s poročevalci dejal, da je popolnoma zadovoljen s položajem, ki ga je ustvaril njegov vojaški puč. On upa, da se bodo uporni generali kmalu sprijaznili s novim režimom, ker nimajo zaslombe pri ljudstvu. Vlada je izpustila internirane ministre.

Predložena predloga za penzijsko zakonodajo

Justični osek je podal McKinleyjevo predlogo na voljo za zahtevo senatorjev s juna.

Washington, D. C. — Senatski justični osek je v sosednjem s dovetimi glasovi proti temu, da vrge McKinleyjevo predlogo na odpravo linčanja. Predloga je bila sklenjena Dyerovi, ki je bila pod par leti sprejela v svetih območjih in ubita v senatu s odločitvijo senatorjev in javnih uradov, kjer so linčarski umori masovno na dnevnem redu.

McKinleyjeva predloga je določala, da okraj, v katerem se izvrši linčanje, plača \$15,000 odškodnine sorodnikom linčane, policijski uradnik, ki je odgovoren za osebno varnost jetnika, pa zapade zaporni kazni največ pet let ali denarni kazni največ \$5000 ali obojemu.

POVEDAL CISTO REZIMICO.

Kansas City, Kana. — Znan pisatelj Sinclair Lewis, ki je nedavno odklonil Pulitzerjevo nagrado za najboljšo novelo, namerava v kratkem izdati roman, v katerem so bo v prvi vrsti pečal z duhovniki. Da pa duhovnike natančneje spozna, potuje po deželi ob farnosti do farnosti, predstavljajoč se kot agent za knjige.

Rev. Bert Flaks iz Ottawo, Kana., je povedal, da je Lewis nedavno zbral okrog sebe predel duhovnikov, katerim je med drugim rekel: "Vi ste lani družili Vataneta in pridigali o stvar, ki jih niti vi, niti vaši farani ne verjamejo."

Rumunska meša agencija.

Bukarešta, 18. maja. — Veliki požar je včeraj uničil mesto Baicu v Moldaviji, 100 milj severno od Bukarešte. Vse do 5000 družin je brez strehe.













